

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato:

29.06.2020

Vår ref:

2018/15741

Deres dato:

15.05.2020

Deres ref:

17/1312-89-LAAR

Raarvihken Tjijelte/ Røyrvik kommune
Røyrvikveien 5
7898 LIMINGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Thomas Møller, 74 16 81 2673 19 91 55

Uttalelse - kommuneplanens arealdel - Røyrvik kommune

Fylkesmannen har mottatt kommuneplanens arealdel for Røyrvik kommune til uttalelse. Under følger innspill til planen på Fylkesmannens ulike fagområder:

Overordnede føringer

Fylkesmannen fremmet ved førstegangs høring, i brev av 08.11.18, innsigelser til forslag til kommuneplanens arealdel for Røyrvik kommune. Det har i perioden etter dette vært dialog mellom kommunen og innsigelsesmyndighetene, med både politisk og administrativ ledelse, og Fylkesmannen vil berømme kommunen for en konstruktiv dialog.

Nytt forslag til arealdel gir et langt bedre beslutningsgrunnlag enn tidligere fremmet forslag. Fylkesmannen mener det er gjort en svært god jobb med å utrede de tiltak det legges opp til i planen. Videre er det gjort flere fornuftige plangrep som vil gjøre arealdelen til et forutsigbart og anvendbart styringsdokument for beslutningstakere, utviklingsaktører og andre brukere av planen.

Landbruk

Som omtalt i forrige høringsuttalelse er det vårt inntrykk at kommunen tar jordvernet på alvor og at det i liten grad foreslås omdisponering av dyrket mark. Omfanget av utbyggingsområder i planen er nå betydelig redusert. Ifølge rådmannen er mye av fokuset lagt mot Røyrvik sentrum og Børgefjellsenteret, men at det fortsatt er rom for utvikling i de fleste grendene gjennom områder for LNFR-spredd bolig- og fritidsbebyggelse. Videre går det fram at framtidige særskilte behov i strid med forslaget må behandles som en dispensasjonssak. Etter vår vurdering er dette et klokt plangrep for Røyrvik sin del. De merknadene vi hadde sist er i stor grad imøtekommet. Til denne høringsrunden finner vi grunnlag for å kommentere følgende:

Områder for boligformål i Røyrvik sentrum

Ved forrige høring rådet vi kommunen til å ikke ta ut tomter i eksisterende boligfelt, men heller samle arealbruken, innsatsen og infrastrukturbyggingen mot noen konsentrerte områder inn mot

sentrum. Vi merker oss her vurderingene knyttet til ønsket om å bevare et særegent kulturmiljø som bakgrunn for å redusere antall tomter i boligfeltet.

Ellers er det nå tatt ut et byggeområde sør for BOP02, samt tatt inn en rekkefølgebestemmelse som sikrer at minst 50 % av feltet ved Heggeli skal være utbygd før man kan iverksette utbygging ved Zarinatangen. Dette innebærer en noe større grad av komprimering og styring med arealbruken i sentrumsområdene. Av hensyn til jordressursene vil vi opprettholde vårt **faglige råd** om å ikke ta i bruk reelt dyrkbart areal beliggende inn mot dyrka marka på Heggli/Røyrviktangen til boligformål.

4.2 Område for fritids- og turistformål ved Kjærnes

Foreslått planområde berører 4,5 daa jordbruksareal. Ved forrige høring anmodet vi om at faste byggverk/installasjoner fortsatt legges til skogsmark, og at dyrka jord primært fortsatt får LNFR-formål, eventuelt planlegges for campingplass uten faste installasjoner. Ved en slik løsning kan dyrka jorda tilbakeføres og reguleres til landbruksformål den dagen campingvirksomheten eventuelt opphører. Det er nå tatt inn en ny bestemmelse som sikrer at ny bebyggelse ikke tillates på dyrka mark. Det samme gjelder for campingvogner og bobiler som skal stå permanent. Planen åpner nå for midlertidig bruk av dyrka jorda av campingvogner, bobiler og telt i sommerhalvåret. Bestemmelsene er skjerpet inn av hensyn til jordvernet, og vurderes å være i tråd med vår alternative anbefaling.

Områder for LNFR – spredt bebyggelse

I områdene for LNFR spredt bebyggelse er formålet næring tatt ut. Videre er det foretatt en betydelig reduksjon i områdenes omfang og utstrekning. I tillegg er de i noe større grad lagt i tilknytning til eksisterende bebyggelse og infrastruktur. Dette vurderes som hensiktsmessig. Antallet tillatte enheter innen hvert delfelt er i tråd med vårt faglige råd nedjustert fra 10 til 5. Videre er lokaliseringsbestemmelsen endret slik at forbudet mot å ta i bruk dyrka mark også gjelder veger. Dette er positivt.

Område for samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur - lufthavn

Ved forrige høring viste vi forståelse for kommunens ønske om å legge til rette for en mindre flyplass. Vi anmodet imidlertid sterkt om at alternativer som ikke berører dyrka mark vurderes. Av hensyn til jordressursene i området er det positivt at flyplassen nå er tatt ut av planforslaget.

Område for råstoffutvinning sør for Bjørkvasselva

Foreslått område for råstoffutvinning er utvidet noe mot vest. Det fremgår at dyrka mark ikke vil bli berørt og at det er lite skog i området. Vi har ingen innvendinger til utvidelsen, og støtter rådmannen i at dette er et bedre plangrep, fremfor å ta i bruk nye arealer lenger nord.

Reindrift

Krav om helhetlig konsekvensutredning trekkes

Røyrvik kommune har i den fornyede høringen av kommuneplanens arealdel imøtekommet stort sett alle råd og anbefalinger som Fylkesmannen som reindriftsmyndighet fremmet ved forrige

høring. Innsigelser ble varslet både på grunnlag av manglete kunnskapsgrunnlag, men også til en hel rekke områder for fritidsbebyggelse. Vi ba om en helhetlig konsekvensutredning for reindrifta i Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt), men sa at dette kravet kunne trekkes dersom de områdene vi anså å ha store negative konsekvenser for reindrifta ble tatt ut av planen. Samtlige av de områdene vi påpekte som problematiske, er nå tatt ut av planen. Dette er vi veldig fornøyd med, og med tanke på reindriftshensynet mener vi det er en god arealplan som nå foreligger.

Nedjustering av antall enheter i hvert enkelt LNFR-spredd område

Antallet enheter innen hvert delfelt for LNFR-spredd områder er nedjustert fra 10 til 5. Dette vil ha mye å si for ferdsel, utfart og grad av forstyrrelser for reinen i hvert enkelt område. Ny eller økt aktivitet i utmark er den faktoren som har absolutt størst negativ effekt på reinen, da dette forstyrrer både dens beitero, men også naturlige trekk til nye beiteområder.

Hensynssoner for reindrift

Vi mener fortsatt at området vest for Namsvassvegen og nord for Namsvatnet bør inkluderes i hensynssonen for reindrift. Ellers er vi godt tilfreds med at rådet om at bestemmelser knyttet til hensynssoner for reindrift er flyttet fra bestemmelser til retningslinjer i den nye planen.

Kapittel 7.4

Kapittel 7 i planbeskrivelse omhandler innspill til arealplanen som er kommet inn gjennom en spørreundersøkelse som er sendt ut til alle innbyggerne i kommunen. Rådmannen har vurdert hvilke innspill som skal tas med videre i planarbeidet, og har valgt å ta med kulepunkt 4, under avsnittet eventuelt. Her står det at «*Grunneiernes rettigheter til å drive næring og utvikling på egen grunn bør styrkes. Dette må skje gjennom en mindre streng arealdel. Næringsutvikling må ikke tilsettes på tross av samenes rettigheter.*» Fylkesmannen ønsker å opplyse om at samiske rettigheter, og i dette tilfellet nærmere bestemt reindriftas rettigheter er likestilt grunneiernes rettigheter etter norsk lov. Avsnittet slik det nå er formulert i planen, er dermed direkte i strid med norsk lov, og vi anbefaler på det sterkeste at dette avsnittet tas ut av planbeskrivelsen, eventuelt skrives om slik at det er i tråd med norsk lov.

Videre i avsnittet er PBL § 11-7 nr.5 bokstav b og § 20-1 (enkeltsaksbehandling) delvis sitert slik; «*Planforslaget som nå legges frem vil ha til dels strengere bestemmelser enn gjeldene plan, da den er revidert etter gjeldende lovverk. I LNFR-områder vil næringsutvikling knyttet til gårders ressursgrunnlag kunne realiseres, men må omsøkes på lik linje med andre søknadspliktige tiltak. I de tilfeller tiltaket ikke er i tråd med stedbunden næring vil man måtte søke dispensasjon for å få gjennomført tiltaket. Næringsutvikling i områder avsatt til næringsformål vil også måtte omsøkes, men man står her friere i forhold type virksomhet i området.* Det medfører riktighet at det er disse retningslinjene man nå må forholde seg til etter gjeldende lovverk for LNFR-spredd områder jf. Kommunal og moderniseringsdepartementets veileder for Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks, natur-, friluft- og reindriftsområder av mai 2020.

Til slutt i samme avsnitt, står det at «*I dispensasjonssaker i LNFR-områder som ligger innenfor et kjent beiteområde eller flyttlei for rein vil saken måtte forelegges reinbeitedistriktet og Sametinget*

før det fattes vedtak». Her ønsker vi å opplyse om at slike dispensasjonssøknader også skal sendes på høring til Fylkesmannen, ellers vil dette anses som saksbehandlingsfeil.

Klima og miljø

Fylkesmannen som klima- og miljømyndighet er tilfreds med at de fleste av våre merknader er hensyntatt i planforslaget. Vi ønsker allikevel å gi konkrete tilbakemeldinger på BFF01, BFF02 samt områdene for spredt bebyggelse.

Områder for LNFR – spredt bebyggelse

Fylkesmannen som klima- og miljømyndighet er tilfreds med at man har redusert områdene betydelig. Man har samtidig redusert antall tillatte enheter innenfor hvert område fra 10 til 5. Vi har gjennomgått de ulike områdene og kan akseptere at avgrensing/omfang uten nærmere kartlegginger i de ulike områdene. Vi vil allikevel sterkt anmode kommunen om å ta ut fritidsboliger fra spredt formålet. Fylkesmannen har helt siden behandlingen av Skorovatnplanen vært tydelige på at man må sørge for å satse på denne planen samt Børgfjellsenteret. Fylkesmannen vil derfor gi **faglig råd** om å ta ut fritidsbebyggelse fra områder for spredt bebyggelse.

BFF01 - Heggli

Det er registrert en viktig naturtype i området. Dette dreier seg om en høgstaudeskog med B verdi (DN-Håndbok 13). Etter NiN 2.0 kartleggingssystemet er naturtypen i kartleggingsinstruksen kalkbjørkeskog. Kalkbjørkeskog er en naturtype med en sentral økosystemfunksjon. I denne sammenheng vil vi vise til T-2/16 - Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis punkt 3.6 om naturtyper. Dette punktet sier at innsigelse skal vurderes når foreslått ny arealbruk i planforslaget vil komme i konflikt med:

«Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med minst moderat lokalitetskvalitet kartlagt etter Miljødirektoratets instruks.»

Det ønskes å legge til rette for kombinertformål bolig- og fritidsbebyggelse i området. Fylkesmannen har vurdert at med tomtereserven for bolig- og fritidsbebyggelse som finnes i kommunen, samt Skorovatnområdet, så kan man ikke vektlegge samfunnsnyttene sett opp mot naturverdier som vil gå tapt. Fylkesmannen fremmer derfor med hjemmel i pbl. § 5-4 og T-2/16 pkt. 3.6, **innsigelse** til område BFF01 – Heggli.

Fylkesmannen kan vurdere å trekke innsigelsen dersom kommunen tar ut fritidsbebyggelse av formålet og utarbeider rekkefølgebestemmelser som sikrer en trinnvis utbygging av området. Videre må det sikres en høy utnyttelse av området og de viktigste elementene i naturtypen ivaretas i det videre planarbeidet.

BFF02 – Zarinatangen

Området ligger i tilknytning til Børgfjellsenteret og i nærhet til Røyrvik sentrum. Fylkesmannen mener derfor at det bør være mulig å legge til rette for et kombinertformål for både bolig- og fritidsboliger. Vi vil gi **faglig råd** om å sikre gang- og sykkelvei mellom Røyrvik sentrum og

Børgefjellsenteret gjennom rekkefølgebestemmelser til dette området. Vi vil avvente en evt. reguleringsplan for området før vi uttaler oss nærmere.

Helse og omsorg

I utredningene og kommuneplanens samfunnsdel er befolknings sammensetningen i kommunen pekt på som en sentral utfordring. Økt antall eldre gjør at blir viktig å planlegge for effektiv tjenesteproduksjon, tilgjengelige boliger, aktivitetstilbud og transportløsninger som gir et aldersvennlig samfunn. Planen må ivareta eldre som gruppe, samtidig som den også må løfte frem barn, unge og grupper med boligsosiale utfordringer, og alle andre som skal bo i kommunen.

Faktorer som er viktige for folkehelse i fremtidig boligplanlegging til alle aldersgrupper er fravær av støy og annen forurensning, god luftkvalitet, utformingen av utearealer som sikrer tilgang på lys og sol, trafiksikkerhet, tilgang til områder for friluftsliv, kulturopplevelser og sosiale møteplasser tilpasset ulike aldersgrupper og på tvers av generasjoner.

Som det vise til i [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 - 2023](#) kan man gjennom planleggingen legge gode rammer for en bedre folkehelse med økt aktivitet for alle grupper i befolkningen.

Bestemmelsen punkt 18 som omhandler støy viser til retningslinjen for behandling av støy i arealbehandling T 1442/2012. Fylkesmannen minner om at det nå er T 1442/2016 som gjelder og gir **faglig råd** om at dette endres. Første setning i bestemmelsen hjemler støyvurdering i alle reguleringsplaner og søknadspåtlitige tiltak. Mer presist blir det om det står at det skal gjøres støyutredning hvis det planlegges bebyggelse med støyfølsomt bruksformål i støyutsatte områder, for eksempel: «Ved behandling av reguleringsplan, eller søknad om rammetillatelse/tiltak, skal det utarbeides en støyvurdering, hvis det planlegges bebyggelse med støyfølsomt bruksformål i støyutsatte områder. Kravene i den til enhver tid gjeldende retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, på nåværende tidspunkt T-1442/2016, skal legges til grunn for gjennomføring av planforslaget/tiltaket.»

Retningslinjene viser til at ved planlegging og utbygging skal rekkefølgebestemmelser vurderes for å ivareta stedenes kvalitet og attraktivitet. Som alternativ kan utbyggingsavtaler benyttes for å sikre gjennomføring av utbyggingen. Her er det flere sentrale forhold for folkehelse og robust tettstedsutvikling som listes opp; gang-/sykkelveier, trafiksikkerhetstiltak, grønstruktur, friområder, fellesarealer, utearealer med tilhørende møblering og utstyr, parker og plasser, turveier og stier, anlegg for lek, idrett og friluftsliv, krav om utforming og variasjon i boenheter og boligstørrelser, livsløpsstandard og universell utforming, miljøtiltak som støytilltak, inneklima, miljøoppfølgingsprogram, tiltak mot radon m.m.

Det er positivt at det stilles krav om at offentlige lekeområder skal ha mest mulig trafiksikker adkomst, være universelt utformet og at større leke og flerbruksområder bør legges i tilknytning til turdrag og eller andre større grøntområder.

Samfunnssikkerhet

Vi viser til vår uttalelse til ROS-analysen ved høring i 2018, og våre merknader til planen i regionalt planforum 22.april i år. Vi gir **faglig råd** om at det tas inn en bestemmelse i planen som sikrer god håndtering av overvann, i henhold til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.

ROS-analysen som er gjennomført er et omfattende dokument, med kart over alle nye områder for utbygging, og risikomatrixe for hver enkelt hendelse i hvert område. Vi ønsker å bemerke at flere av vurderingene som er gjort i analysen er veldig enkle, og det er lite bruk av kildehenvisning. Fylkesmannen påpeker at dette gjør vurderingene lite etterprøvbare. ROS-analysen burde blant annet hatt kommunens helhetlige ROS, og annet beredskapsplanverk som kildegrunnlag.

Fylkesmannens konklusjon

Det fremmes følgende innsigelse til planen:

1. Fylkesmannen fremmer med hjemmel i pbl. § 5-4 jf. Rundskriv T-2/16 pkt. 3.6 innsigelse til område BFF01 – Heggli av hensyn til en naturtype med sentral økosystemfunksjon.

Det fremmes følgende faglige råd til planen:

1. Vi gir faglig råd om at reelt dyrkbar mark beliggende inn mot dyrka mark i området Heggli/Røyrviktangen ikke planlegges for framtidig boligformål, jf. Nasjonal jordvernstrategi.
2. Fylkesmannen gir faglig råd om å ta ut fritidsbebyggelse fra LNF-R- spredt bebyggelsesområdene.
3. Vi gir faglig råd om å sikre gang- og sykkelvei mellom Børgefjellsenteret og Røyrvik sentrum som rekkefølgebestemmelser til BFF02 – Zarinatangen.
4. Fylkesmannen gir faglig råd om at bestemmelsens punkt 18 endres.
5. Fylkesmannens faglige råd er et det tas inn en bestemmelse i planen som sikrer god håndtering av overvann, i henhold til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.

Med hilsen

Frank Jenssen
fylkesmann

Kjetil Ollestad
fung. direktør
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere:

Kommunal og justis: Thomas Møller – 74 16 81 26

Klima og miljø: Thomas Aarskog – 74 16 80 75

Landbruk: Margrethe Halsan – 73 19 92 73

Samfunnssikkerhet: Isabell Engvik Lykke – 73 19 92 24

Oppvekst og velferd: Knut Dypvik – 74 16 83 74

Helse og omsorg: Inger Lise Helgesen – 74 16 82 22

Reindrift: Annette Brede – 74 13 80 54

Kopi til:

Trøndelag fylkeskommune Fylkets hus, Postboks 2560 7735 STEINKJER